

Higgsovo pole a Higgsov bozón - okno do novej fyziky

Peter Maták

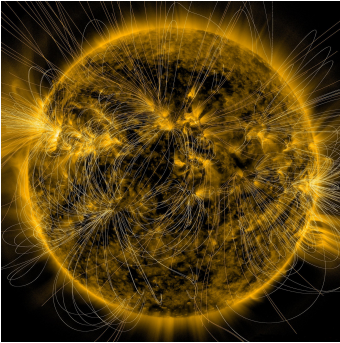

COMENIUS
UNIVERSITY
BRATISLAVA

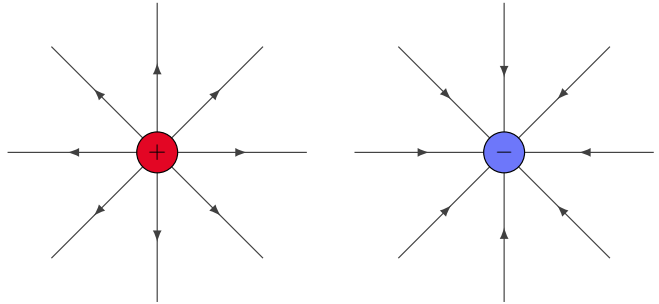
Higgsov bozón - 10. výročie objavu

Nová Cvernovka, 28. jún 2022

Polia vo vesmíre a okolo nás

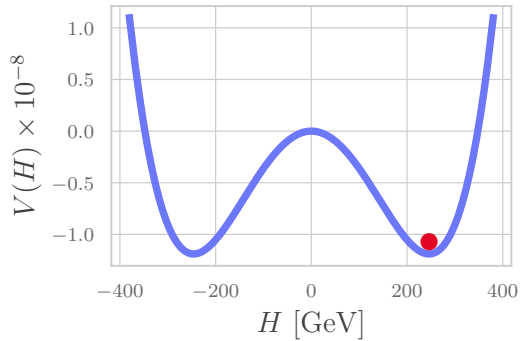
Magnetické pole Slnka (NASA/SDO)

$\vec{B}, \vec{E} \rightarrow$ vlny šíriace sa rýchlosťou svetla $\rightarrow$
fotóny

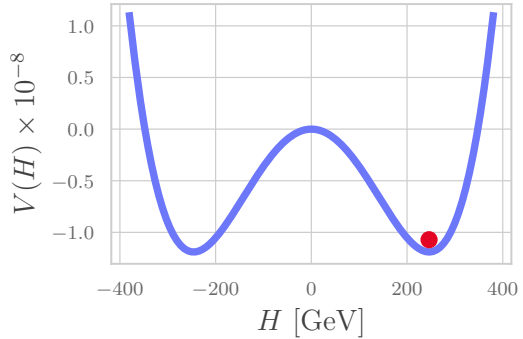
pole $\leftrightarrow$ častica

Higsovo pole a Higsova častice

$H \neq 0 \rightarrow$ hmotnosti fotónu podobných částic $W^\pm$ a Z^0

Higsovo pole a Higgsova častice

$H \neq 0 \rightarrow$ hmotnosti fotónu podobných častíc $W^\pm$ a Z^0

Hmotnosť Higgsovej častice

$$m_H^2 = \text{obrovské číslo} - \text{iné obrovské číslo} \approx (125 \text{ GeV})^2$$

Nápad č. 1.: Zmenšíme obrovské čísla!

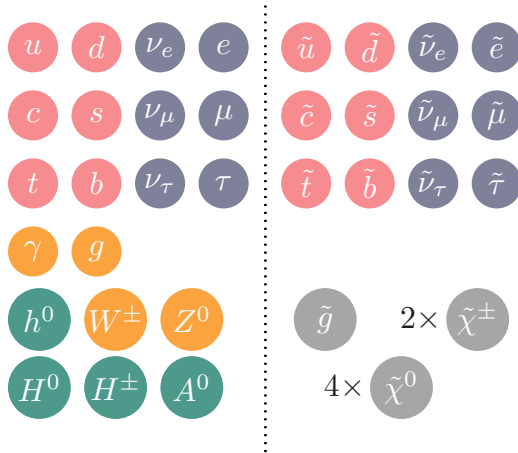
→ ďalšie priestorové rozmery, vnútorná štruktúra Higgsovho bozónu, ...

Nápad č. 2.: Vysvetlíme ich presné odčítanie!

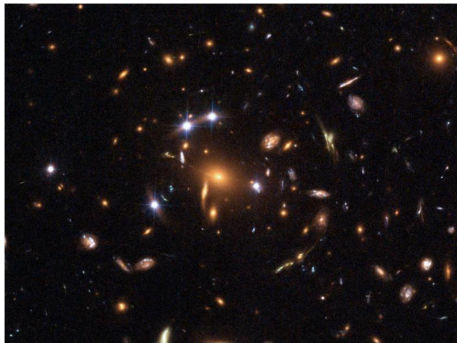
→ supersymetria

$$m_H^2 = \text{---} \xrightarrow{H} \text{---} \begin{array}{c} \text{---} \xrightarrow{t} \text{---} \\ \text{---} \xrightarrow{t} \text{---} \end{array} \text{---} \xrightarrow{H} \text{---} + \boxed{\text{---} \xrightarrow{H} \text{---} \begin{array}{c} \text{---} \xrightarrow{\tilde{t}} \text{---} \\ \text{---} \xrightarrow{\tilde{t}} \text{---} \end{array} \text{---} \xrightarrow{H} \text{---}} + \dots$$

Supersymmetria

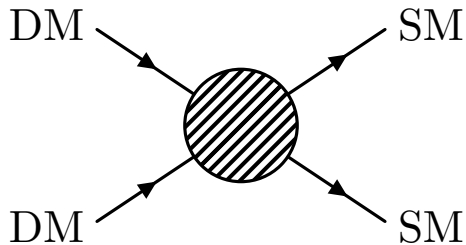
Tmavá energia a tmavá hmota

Kopa galaxií SDSS J1004+4112 (ESA/Hubble)

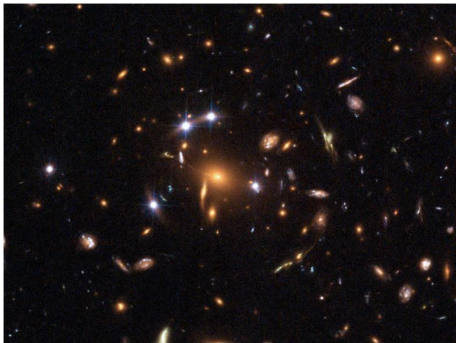
Vesmír obsahuje:

- vodík: 5%
- tmavá hmota: 26%
- tmavá energia: 68%

Tmavá hmota z častíc podobných Higgsovmu bozónu by mala vo vesmíre správnu hustotu!

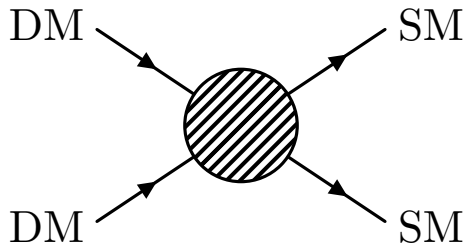
Tmavá energia a tmavá hmota

Kopa galaxií SDSS J1004+4112 (ESA/Hubble)

Vesmír obsahuje:

- vodík: 5%
- tmavá hmota: 26%
- tmavá energia: 68%

Tmavá hmota z častíc podobných Higgsovmu bozónu by mala vo vesmíre správnu hustotu!

Ďakujem Vám za pozornosť!